

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefon száma 12).
Fiume, Clotilde utca (Via Clotilde) 4. szám. I. em.
Nyomda telefonszáma lapzártá előtt 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ

ELŐFIZETÉSEK A HONLAPON ÉS VIDÉKEN:
Egész évre . . . 36 kor. Negyed évre . . . 9.- kor.
Fél évre . . . 18 . . . Egy óra . . . 3.20 .
Egyes szám ára FIUMBAN 10 FILLÉR.
Hivatalos hirdetések milliméter sora 50 fill.

A föld mozgósítása.

A föld mozgósítása: ez az az új jelszó, amely alatt néhány ántánt-államban és bizonyos semleges államokban lassankint a föld kényszerű megművelését készítik elő. E mozgalom okai sokkal ismeretesebbek, sem hogy ismételtten ki kellene fejteni. A háborút általában kísérő jelenségek, u. n. munkahiány, az igrás- és haszonmarhaállomány csökkenése, a trágyahiány és általában mindenféle anyagnak a hiánya az összes hadviselő államokban és ennek következtében a semleges államokban is azzal a hatással jártak, hogy a föld művelése nem képes lépést tartani a lakosság élelmezési szükségletével. Ehhez járult még egyrészt a tengeri blokád, másrészt a buvárnaszádháború és a hajóterhiány, ami megakadályozza a tengerentuli behozatalt. Ausztria-Magyarországban és Németországban eddig nem hoztak külön törvényt, amely a munkaképes lakosságot az élelmezési megfogására kényszeríti, azonban más államokban már is tapasztaljuk ezt. Nekünk az volt az előnyünk, hogy nagyszámú hadifogollyal rendelkezünk; ezek alkalmazásával mezőgazdaságunkat egyéb, életbevágó kényszerrendszabályok nélkül is képesek voltunk tovább működtetni. Azonkívül a hadügyi igazgatás a földművelést vetési és aratási szabadságok engedélyezésével, munkásoszlopok kivезénylésével, aratószázadok szervezésével stb. a lehetőségig támogatta. Igaz, hogy az a törvényjavaslat, amelyet néhány héttel ezelőtt az osztrák képviselőház elé terjesztettek és amely a háborúban bizonyos munkakötelezettséget állapít meg, szintén megadja a lehetőséget annak, hogy nálunk is a „föld mozgósítása“ hajrássák végre, de erről eddig még nem esett szó.

Franciaországban legutóbb törvényjavaslatot terjesztettek a képviselőház elé mezőgazdasági segítőcsapatok szervezéséről. Ezekbe az összes Franciaországban levő 15-50 éves férfiakat sorozzák, de az ugyaníly korú semleges és szövetséges államok alattvalókat is. Kivétetnek természetesen azok, akik máris tényleges szolgálatban állnak, továbbá a diákok és kézműiparosok. A nőkre a mezőgazdasági munkakötelezettség nem terjed ki.

Dariás képviselőnek a kamara elé terjesztett jelentése szerint eddig a mezőgazdaság szolgálatába a következő kategóriákat sorozták: 1888-1891-ig terjedő évfolyamokat, az ötgyermekes atyákat és a négygyermekes özvegyeket, akiket katonai szolgálatra egyelőre nem vettek igénybe, végül az ugyancsak katonai szolgálatra egyelőre igénybe nem vett kevésbé alkalmasokat. Ez összesen 250 000 ember volt. Fokozott

mezőgazdasági munka idején külön munkásoszlopokat képeztek polgári életükben földműveléssel foglalkozó katonákból és ezeket munkára küldték ki. Erről a kategóriáról számadat nincs. Végül 42.000 hadifoglyot, azután meg polgári internáltakat és gyarmati munkásokat, különösen tunisiákat boosátítottak e célból katonai ellenőrzés alatt rendelkezésre. De már az, hogy Franciaországban a mezőgazdasági munka militarizálására tértek át, bizonyítja, hogy a felsorolt munkatörök a szükségletet egyáltalán nem elégítették ki.

Angliában eddig mezőgazdasági munkára önként ajánlkozó segéderővel segítettek magukon és e téren igen jó tapasztalatokat tettek. Nők is nagy számban jelentkeztek a munkára.

Az olasz kormány ellenben arra kényszerült, hogy agrár mozgósítási törvényt alkosson, amely nemsokára lép életbe. Jellemző az olasz mezőgazdasági viszonyokra Miliani földművelésügyi miniszternek a „Tribuna“ egy képviselője által tett következő nyilatkozata:

— A jelenlegi viszonyok csaknem lehetlenné teszik azt, hogy a jó eszméket gyakorlatilag megvalósítsuk. Hiányzik nálunk a mezőgazdasági munka fontossága iránti érzék. A mi mezőgazdaságunk valóságos középkori állapotban van, úgy, hogy a mezőgazdasági termékek okszerű termelése nálunk lehetlenné látszik.

Az olasz földművelésügyi miniszter sokat vár az agrármozgósítási törvény hatásától, amely a mezőgazdákot a talajnak lehető legokoszerűbb megművelésére fogja kényszeríteni.

Svájében többek közt a Svájcha menekült szökevényeket és az u. n. refractaireket vonják be a mezőgazdasági munkába.

Norvégiában oly törvény alkotása várható, amely mezőgazdasági célokra a „polgári védkötelezettségi szolgálatot“ állapítja meg. A 15-65 éves összes személyek, tehát a nők is, kötelesek behívásuk esetére mezőgazdasági munkákat ellátni. Az erre kivényelték ugyanolyan munkabérből fognak részesülni, amekkora keresetből a behívás által elcsúsznak.

Ujabb német térnyerés Flandriában.

Véresen visszavert francia és angol ellentámadások. - A törökök elfoglalták a kaukázusi Kars erődöt és 860 ágyút zsákmányoltak. - Oroszországban helyre akarják állítani a cári uralmat. - A kormányválság megoldás előtt áll.

Orosz-román harctér.

NEMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLÍN, apr. 29. A nagy főhadiszállás jelenti:

FINNORSZAGI HARCTÉR:

Von der Goltz tábornok harc után elfoglalta Tavastehust. A városba bevonuló csapatainkat a lakosság lelkesen üdvözölte.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Olasz harctér.

BUDAPEST, apr. 29. (Hivatalos.) Nincs nagyobb harci esemény.

A vezérkar főnöke.

Francia-belga harctér.

NEMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLÍN, apr. 29. A nagy főhadiszállás jelenti:

A flandriai harctéren az ellenség hátrább levő vonalakba tért ki. Langemarektól délnyugatra visszavonult a Steen patakon túl. Yperntől keletre az 1914. év őszén elfoglalt állásaiba, Zillerbeckenél pedig ezeken túl. Szorosan utána nyomulva az ellenségnek, sokszor harca kényszerítettük, miközben belgákat és több más

golt elfogtunk, elértük a következő vonalat: Lan gemarektól délnyugatra a Steen patak nyugati partja, Verlorenheck, Hooge, Zillebecke, Vormezele. A 62-ös magaslat, amelyért a múlt évben súlyos harcok folytak, birtokunkban van. A Kemmel szakaszon erős volt a tűzérési tevékenység. Április 26-án este a hegy nyugati lejtője ellen intézett francia ellentámadások visszaverése után gyalogságunk saját elhatározásából utánnyomult a megvert ellenségnek és rohammal elfoglalta Loker helyiséget. A Lys északi partján ellenséges előretörések megállítását. Ez alkalommal, valamint Festhubertől északnyugatra végrehajtott sikeres vállalkozásunk alkalmával angol katonákat elfogtunk. Givenchynél erős angol támadásokat vertünk vissza. A Sommetól kétoldalt elterülő esatáterén a harci tevékenység felderítésekre és időnként kiújuló tűzérési harcra szorítkozott. A Hangard-erdő mellett egy ellenséges részleges támadás összeomlott.

Ludendorff, első főszállásmeister.

===

A KORMÁNYVÁLSÁG.

BÉCS, apr. 29. Sztérényi kereskedelemügyi miniszter és Windischgraetz herceg tegnap reggel ideértek. A király a délelőtt folyamán kihallgatáson fogadta Sztérényit. Wekerle ideérkezését mára várják.

BURIAN BUKARESTBEN.

BUKAREST, ápr. 29. Burián külügyminiszter és Kühlmann államtitkár tegnap reggel ideértek Burián kíséretében volt Mittag követe és Colorado követségi tanácsos.

AZ ANTÁNT TENGERI HADITERVE.

PARIS, ápr. 29. A Havas-ügynökség jelent. A szövetségesek tengerészeti tanácsa bevégezte munkáját. A tanácskozásokon fontos határozatokat hoztak, amelyeknek az a célja, hogy a szövetségesek együttműködését szorosabbra fűzzék és a tengeri hadműveleteket erősítsék.

A CÁRIZMUSZ HELYREÁLLÍTÁSA.

STOCKHOLM, ápr. 29. Az Aftenbladet Aboéból érkezett távirata szerint teljes határozottsággal tartja magát az a hír, hogy Oroszországban a volt cárevicset, Alexej Nikolajevics nagyherceget orosz cárrá, Alexandrovics Mihály nagyherceget pedig régenssé kiáltották ki.

ÖSSZEHIVJAK A FINN ORSZÁGGYÜLEST.

STOCKHOLM, ápr. 29. A Tidningen jelent. hogy a finn országgyűlést legközelebb összehívják. A szocialista képviselőket nagyjából hazatérésük miatt kizárják az országgyűlésből. A csónka parlament csak a legsürgősebb ügyekre intézi el, a fontosabb törvényeket új országgyűlés fogja megalkotni, melyet azonban csak a leszerelés után hívnak egybe.

NÉMET MUNKÁSVEZÉREK A KANCELLÁRNÁL.

BERLIN, ápr. 29. A kancellár fogadta a munkásvezérek küldöttségét és nyilatkozott előttük a választójog kérdéséről. Kijelentette, hogy a porosz választójoggal áll, vagy bukik. Néhány nappal ezelőtt a császár úgy nyilatkozott előtte, hogy továbbra is a választójog alapján áll. Az ellenkező híresztelések tévesek. A munkásvezérek erre biztosították a kancellárt, hogy nincs hajlandóságuk általános sztrájk megindítására és a másként hangzó híresztelések alaptalanok. Szükséges volna azonban, — mondották, — hogy a polgári és katonai hatóságok nagyobb megértést tanúsítsanak a munkásmozgalommal szemben.

A háborús átmeneti gazdálkodás és a magyar városok fejlesztése.

A háborús gazdálkodásból a békés gazdálkodásba való átmenetnek egyik legfontosabb kérdése az, hogy miképpen lesz lehetséges a háborús munkákra berendezett ipari vállalatokat a háborús szállítások megszűnése után is elegendő munkával ellátni és miképpen biztosíthatnak hazatérő nagyszámú munkásainknak elegendő munkát és megélhetést.

A háború utáni munkahányomnak fényesítő réme már a háború előtt arra készítette a szakembereket, hogy a legsürgősebb állami és községi munkákról részletes programot, munkakatasztert készítsenek.

A hazánkban megejtett idevonatkozó részletes tanulmányok azt mutatják, hogy ipari vállalatunk, a harctérről hazatérő munkásaink a háború befejezése után is, hosszú időn át bőséges munkalehetőségre számíthatnak, ha kellő előrelátással a legsürgősebb állami és községi köznevelési mun-

kálkatok terveit idejekorán előkészítjük, sorrendjét megállapítjuk és minden előkészítő lépést oly módon tesszük meg, hogy hazatérő munkásaink azonnal munkába állíthatók legyenek.

Második alapfeltétel az, hogy a szükséges tőke beszerzésének módja idejekorán tisztáztassék és a tőke biztosíttassék.

Míg az állami köznevelési tőkés szükséglete ezentúl is, kölcsönökkel stb. nehézség nélkül biztosítható lesz, s az állami köznevelési előkészítése is meglehetősen előrehaladt, addig a magyarországi városok fejlesztésére szükséges sürgős munkák előkészítése vajmi kezdetleges állapotban van és a tőkebeszerzés módja és lehetősége dolgában még előkészítő munkák sem történtek.

Amidőn közvetlenül a háború kitörése előtt a magyar városok legszükségesebb köznevelési tőkés szükségletét összeirták, kiitták, hogy ezekre (vizvezetési művek, csatornázási művek, vágóhidak, utak, közúti vasutak, engedélyes köznevelési megváltások) kb. 450-millió korona tőke volna szükséges.

A mai, valamint a háború befejezése utáni árakat tekintve a városi sürgős köznevelési tőkés szükséglete keréken egy milliárd koronára fog rugni.

A pénzügyi helyzetét tekintve teljesen kizárt dolog, hogy városaink e nagy tőkés szükségletet kölcsönök útján beszerezhesék, és az átmeneti időben szükséges nagy beruházásokkal és nehézségekkel való kölközeteket vállalják.

Nem marad tehát más hátra, mint hogy városaink — úgy mint pl. a német városok — a nagy tőkével társulva, valósítsák meg köznevelési programjukat. A kérdés nálunk annál égetőbb, mert legtöbb városunk a városi élet és gazdálkodás legszükségesebb berendezéseivel sem rendelkezik.

Mindössze vagy 20 város rendelkezik vizvezetőkkel, csatornázással. A legtöbb városban nincs modern vágóhid és hűtőüzem; nincs az élelmiszerek nagyban való raktározására megfelelő berendezés s részben innen magyarítható, hogy hazánkban — nehégszermelő ország — az élelmiszerek már a háború megkezdése előtt is drágábbak voltak, mint ipari államokban.

Legfőbb ideje, hogy városaink ez életbevágó problémáikkal behatóan foglalkozzanak és mindenek előtt a szükséges lépéseket megtegyék, hogy köznevelési háborúkozta nagy önköltségeit megfelelő intézkedésekkel (alkalmas vizierők kiépítése stb.) csökkentésük.

HIREK.

— A kormányzó elutazása. Jekelfalussy Zoltán kir. kormányzó tegnap délelőtt Budapestre kísérete családját és két nap múlva visszatér Fiuméba. A kormányzó neje és leánya néhány hetet fog Budapesten tölteni.

— Kitüntetés. Ifjabb Bacher György, a 79. gyalogezred tartalékos zászlósa, néhai Bacher József volt fiumei kobázcgyáros fia, az I. oszt. ezüst vitézségi érmet kapta az olasz fronton tanúsított vitéz magatartásáért. A fiatal zászlósnak ez már harmadik kitüntetése, előzőleg megkapta a bronz vitézségi érmet és a Károly-essz-patkeresztet.

— Kerékjártó Gyula hangversenye. Az „Asilo di Carità” gyermekmenhely díszterme, a mely nagy színpadjával és karzatával színházteremnek is beillik, tegnap este teljesen megtelt előkelő közönséggel, a mely élvezettel hallgatta a kitűnő magyar hegedűművészek, Kerékjártó

Gyulának remek hegedűjátékát. A Tartini, Beethoven, Haendel, Mozart, Moszkovszky és Csbay számokból összeállított műsor oly lelkes tapsokra ragadta a közönséget, hogy Kerékjártó Gyulának ráadásul kellett megköszönnie a szünni nem akaró óváciákat.

— Köszönetnyilvánítás. Braun Bernát helybeli nagykereskedő már hónapok óta nemcsak gondoskodik róla, hogy a Scarpa-téri állami elemi iskola szegénysorsú tanulói ingyen ebédet kapjanak. Tegnap újból 225 koronát juttatott e humánus célra az iskola igazgatóságához, mely ezúton fejezi ki hálás köszönetét az adományért.

— Hare az Adriáért. A prágai Narodny Listy írja a következőket: A csehek céltudatos politikája most nagyon időszerűvé vált, mert a német körök óriási tőkét fektetnek be az Adriai-tengerpartot elnémetesítésük és minél nagyobb akadályokat gördítsenek a jövődéli délszláv állam útjába. A csehekre hárul az a kötelesség, hogy segítségére siessenek a délszlávoknak és megakadályozzák a német inváziót.

— A hírlapok gondos postai kezelése. A kereskedelemügyi miniszter az összes postahivatalokhoz intézett rendeletében gondoskodott a hírlapok és folyóiratok gondos postai kezeléséről. A postahivatalok, a szabályok értelmében kötelesek azonnal megrekklamálni az elmaradt hírlapokat. Miután a vasúti forgalom mai nehézségei között a vonatkésések ugyiszlván elkerülhetetlenek, figyelmezteti a miniszter az összes, de különösen a korlátolt nappali szolgáltatást teljesítő postahivatalokat, hogy azon zárlatokban beérkező hírlapokat, melyeknek házhoz kézbesítése csak késedelemmel, esetleg másnap történhetik meg, a hivatalban jelentkező feleknek reggel 8 órától este 8 óráig a hivatalos órákon kívül is a hírlapjegyek előzetes gondos lebefejezése után adják ki. Elvárja a miniszter főleg azoktól a hivataloktól, a melyeknél a hírlapok csak az esti órákban kerülnek feldolgozásra, hogy a hírlapokat még a fentebb említett időponton túl, tehát este 8 óráig is a legnagyobb készséggel és előzékenységgel ki fogják szolgáltatni a jelentkező feleknek.

— A Cserzőanyaggyár közgyűlése. A Cserzőanyaggyár Részvénytársaság ma tartotta meg Cloetta József Szilárd elnöke alatt IX. évi rendes közgyűlést. A közgyűlés az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentését egyhangúlag tudomásul vette és a Japannak már korábban ismertetett zárószámadásokat elfogadta. Az értékesítési alapon tartalékolt 220.000 korona új-jáépítésre és új gépek beszerzésére rezervál 250 ezer korona, valamint feltárfelújításra tartalékolt 500.000 korona figyelembevételé után a tisztán nyereség 891.348,52 koronára rug. A közgyűlés elhatározta, hogy a tisztán nyereségből 600.000 koronát részvényenként 15 százalékos, azaz 30 korona osztalékfizetésre fordít, 65.134,85 koronát az igazgatóság alapszabályszerű javadalmasítására fizet ki és 226.213,67 koronát új számlára vitélez elő. Az 1917. évi osztalékiszolvények április 30-tól kezdve a Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság (Adria palota) pénztáránál 30 koronával kerülnek kifizetésre.

— Az arany áremelkedése. A tőzsdei hausse-nak egyik érdekes következménye, hogy az ingatlanoknak, műtárgyaknak, régiségeknek, bútoroknak, szőnyegeknek és az aranyak az ára — mely egy ideig stagnált — nap-nap után újból emelkedik. Az április elején megindult tőzsdei hausse óta az arany ára 3—4 K-val emelkedett. Március utolsó napjaiban a Napoléon-frank ára még 80 K alatt volt, ma már 83—84 K körül van az árfolyama.

— Magyar ifjak felvétele katonai nevelőintézetekbe. A honvédelmi miniszter közli, hogy a cs. és kir. katonai akadémiákban és reáliskolákban és a cs. és kir. haditengerészeti akadémián több magyar ifjak részére fentartott hely kerül az 1918/19. tanév kezdetén betöltésre, va-

Amint a katonatiszti árvák és katonatiszti anyok nevelőintézeiben is több ingyenes és féldíjmentes kincstári és alapítványi hely fog felvételre. Részletes feltételeket tartalmazó tájékoztatót a honvédelmi minisztérium segédhivatali főigazgatójánál díjtalanul lehet kapni.

— Május elseje és a vásáresarnokok. Május elsején mindkét vásáreszernök zárva marad. A szerdai bevásárlókönnyveseké birtokosai holnap kedden végezhetik bevásárlásaikat.

— Czutor Miklós buesuestélya. Czutor Miklós a Budai-kávéház szalonzenekarának népszerű karmestere, közel egy évi itteni működése után eltávozik és holnap, kedden este buesuzik a fiúmai közönségtől. A buesuhangverseny esti 8 órakor kezdődik. Belépődíj nincs.

— Egy notorius csaló a törvényszék előtt. A múlt évi november 27-én letartóztatja a rendőrség Passinovich Vilmos káttarói kereskedelmi ügynököt, aki itt a gazdag embert adva, nagy lábon él, folyton mulatott, amíg csak ki nem derült, hogy a költözéséhez szükséges pénzt csalás útján szerezte meg. A vádirat szerint kétrendbeli csalással vádolja őt az ügyészség és pedig Blüh Adolf és Curti A. helybeli kereskedők terhére továbbá egy 20.000 koronás csalás kísérletével, melyet Ivanac Vince helybeli cég kárára akart elkövetni továbbá azzal, hogy meghamisított okmányok alapján nagymennyiségű árut akart Dalmáciába csempészni Fiuméből, hogy meghamisította Allazetta Antalnak, a közlélményi ügyosztály titkárának aláírását és hogy nagy összeggel meg akart vesztegetni egy rendőrfőosztályt. Mindezekért ma kellett volna számot adnia a fiúmai törvényszék előtt. A tárgyalás megnyitása után a bíróság két orvosszakértőt hallgatott ki, akik a vádlott elmeállapotát figyelték meg. A szakértők azt mondták, hogy a vádlottan nagyfokú idegességet állapítottak meg, ami azonban beszámíthatóságát nem befolyásolja. Ezután vádlott kihallgatása következett, majd Rudan Dino dr. védő kifogásolta az orvosszakértők szakvéleményét, mert szerinte az orvosoknak nem volt elegendő idejük a vádlott elmeállapotának megfigyelésére és azt ajánlotta, hogy az orvosszakértők legyenek jelen az egész főtárgyalás tartama alatt, hogy a vádlottat megfigyelhessék. A bíróság erre visszavonult és hosszas tanácskozás után elrendelte, hogy az orvosszakértők május 27-éig figyeljék meg a vádlott elmeállapotát. A tárgyalást a jelzett napig elhalasztották.

— Öngyilkosság. Buljan Miklós, az Ungarocroata 43 éves hajópincére már hónapok óta betegesen feküdt Calle Bernardino 2. szám alatti lakásán és efelétti elkeseredésében öngyilkosságra szánta el magát. Tegnap délután 3 órakor, amikor senki sem volt a szobában revolverral halántékra lötte magát. A golyó nyomban megölté. Mire a lövés zajára berohantak a szomszédok, már holtan találták az ágyban. Nyomban értesítették az öngyilkosságról a rendőrséget és az öngyilkosság színhelyén megjelent bizottság megállapította az eset körülményeit. A rendőrorvos konstatálta, hogy a revolvergolyó megsértette az agyat, azután lefelé vette az utját és az orrosont mögött haladva, megakadt az öngyilkos alsó szájpaddlásában. A holttestet kiszállították a temető halottasházába.

— „Unio” élet- és gyermekbiztosító intézet m. sz. A Fiumében is fiókkal bíró „Unio” biztosító intézet 1917. évi üzleti jelentése az intézet állandó fejlődésének adatait tünteti föl. A háborús viszonyoknak az üzletszerzésre békítő kihatása ellenére az 1917. évben az előző évinél háromszor nagyobb volt, a biztosítási állomány 64.861.309 K-ra növekedett, a díjbevétel 3.384.321 K-ra emelkedett, az intézeti vagyon hozzáadka 145.877 K gyarapodással 1.527.884 K-t tett ki. Az értékpapírok a hadikölcsönök tekintélyes összegű jegyzése által 19.621.221 K-ra rúgnak. Biztosított tagjainak tavaly 2.352.471 K-t fizetett ki. Igen jelentékenyen emelkedtek a biztonsági alapok, melyek meghaladják a 28 millió K-t. Az 1917. évi üzleteredmény feleslege 100.912 K, mely a tartalékokhoz esotoltatott.

— Tözsde. A budapesti tözsde mai árfolyamai a következők: Leszám. Bank 746 Magyar Hitel 1235, Osztrák Hitel 914. Hazai 559, Magyar Bank 879, Agrár 936, Adria 1780, Atlantica 1340.

Apollo Mulató (Via Al. Volta 6.) Esti éneként pont 8 órától előadás, utána kabaré

Színház.

— **A PADLÁSSZOBA.** Végre egy új operett, amelynek meséje is van, meglehetősen naiv, de mindvégig kedves, mulattató esemény, régi romantikus alapon felépítve, de ötletében és szellemes fordulatokban bővelkedő. A fiatal Weiregg báró (Falus) megcsömörül a bárói palota gazdag pompájától, új légkörbe egyszerűbb emberek közé vágyódik és mint szegény hegedűs, egyszerű padlásszobát bérel. Ott megismerkedik egy Winkelberg nevű tehetségtelen festőnek (Faludi Kálmán) Liza leányával (Honthy) és a fiatalok egymásba szeretnek. Mozgalmas bohémélet folyik Schwabing-rné (Pongrácz Matild) padlásszobájában és ott szövődik a fiatalok szerelmi regénye. A Weiregg család rossz szemmel nézi a fiatal Hubert báró kalandját és Ervin a műjoreszkő (Tihanyi), aki férjvadászt sejt a szegény leányban mindenáron meg akarja öcsét menteni. Hogy bizonyítsa neki, hogy a leány nem szereti őszintén, megjelenik a padlásszobájában és megkéri Liza kezét. Liza kezen visszautasítja, mert Huberthez ragaszkodik, de később, hogy apja boldogsága meg ne rendüljön, mégis odaigéri kezét Ervinnek. Hubert boldogtalan, de Liza nem kevésbé és az utolsó pillanatban, az eljegyzés előtt mégis visszatér szerelméhez. A félreértések kimagyarázódnak és a fiatalok boldogok lesznek. A mese rövid és egyszerű, de köréje font tarka események teszik élvezetessé. Winkelbergbe, a vén bohém két nő szerelmes, Columbia (Helvey Erzsé) a telefonos kisasszony, szintén albérlője Schwabingernének és maga Schwabingerné. A két rivális versengése sok derült pillanatot szerez, nemkülönben a többi albérlők sok kedves mókája is.

Poétikus, szép előjáték vezet be a mindössze két felvonásból álló darabot. Két szemléltető padlásszoba ablakából beszélgetnek egymással a fiatalok, a fin pamázkodik, hogy nincs lakása, ekkor megjelenik a leány ablakában az öreg Schwabingerné és átkölti neki, hogy volna egy kiadó padlásszobája egy tisztességes szolid, fiatalembernek. Az alkü gyorsan kész és a fin megígéri, hogy másnap megnézi a szobát. Közben besötétül, a függönyöket leeresztik, a leány szobájából zongoraszó szűrődik ki, a fin hűgöndül. Gyönyörű esti hangulat és utána függöny. Azután kezdődik csak a tulajdonképeni darab.

Az operett zenéje elsőrangú, öntudatos egyéni munka, minden tekintetben méltó Sztojanovics Péter kiváló tehetségéhez. Nem hatásvadászó színpadi munka, minemnek slágerszámai, de elejétől végig értékes alkotás. Az előjátékban és az első felvonás elején mulatságosan komoly, valósággal operaszerű, később azonban könnyedé válik és van néhány pattogó, könnyed melódiaja. Nem számíthat a modern operettmuzsika népszerűségére, de igaz élvezetet okoz a nemesebb muzsika barátainak. A szereplők egytől-egyig kitették magukat. Honthy Hanna ismét új, értékes alakítás-sal gyarapította eddigi sikereit. Liza szerepét a tőle már megszokott graciositással játszotta, bá-

jos fiatal leány volt, mindvégig illuziót keltő és játékaival, énekével, pompás táncával egyaránt nagy sikert aratott. Második felvonásbeli pompás táncát zajosan megtapsolták. Helvey Erzsé helyrevaló kis telefonos leány volt, igen ügyesen mozgott a színpadon és különösen Faludi Kálmánnal való ének és táncduettje váltotta ki a közönség zajos elismerő tapsait. Falus Imrét is zajosan ünepelték a fiatal báró szerepében, Faludi Kálmán pedig, akit már belépésekor tapsviharral fogadtak, mindvégig a legdehültebb hangulatban tartotta a közönséget. A második felvonásban énekelt aktuális kupléi, melyekhez Iván Sándor, a társulat titkára szerzett ügyes zenét, nagyon tetszetek és vége-hossza nem volt az ismétléseknek. Tihanyi Oszkár elegáns Weiregg báró volt, Pongrácz Matild, Bérczi és Faludi Károly, a padlásszoba lakóinak személyesítői, sok humorf vitték a második felvonásba ügyes mókáikkal.

Az újdonságot bőkezűen állította ki Polgár igazgató. Az előjáték új díszletei, egy pozsonyi festőművész sikerült munkája, pompásan hatottak és elegáns volt a második felvonásbeli bárói szalon is. A zenekar kitűnő vezetéséért Roják karmestert illeti dicséret. A közönség úgy szombaton, mint vasárnap este zsúfolásig megtöltötte a színházat. (v. e.)

Ma este kerül bemutatásra Sheldon Edward nagy sikert aratott színjátéka, a *Román*, melyet Londonban nyolcszázszor adtak megszalkítás nélkül egymásután. Az érdekes eseményű színjáték ma is műsor-darabja a Végzsinháznak. Rudnyai Tibor, a nálunk még fel nem lépett szerelmes színész játssza benne a főszerepet és Takács Mariska, Rudnyánszky Iholya, Verő Janka, Pongrácz Matild, Ladányi, Gáspár lesznek a partnerei. A színmű páratlan bérletben kerül előadásra. — Holnap kedden Lehár híres operettje, *Eva* megy páros bérletben.

— Délutáni előadás. Vasárnap délután Tóth Ede híres népszínműve A falurossza kerül

(Szöveg folytatása a IV. oldalon.)

Apróhirdetések.

E rovatban minden szó 10 fillér; vastagabban szedett szó 20 fillér; legkisebb apróhirdetés tíz szó. A kiadóhivatal fentartja magának a jogot, hogy neki nem megfelelő tartalom apróhirdetéseket közlését megtagadja és az esetleg már feltett hirdetési díjat visszaadja.

A Buonarroti utca 7 számú ház raktárában különféle pianók. — Mignonok és Phonolák — eladó. Megtekintés déli 12-től 2 óráig. Telefonszám 14-15.

KÉT ÜRES NAGY SZOBA, villanyvilágítással és konyhasználattal május 1-től kiadó. Via Galileo 2. II. emelet jobbra.

Mosónő, mindenkor főzőleány, és bejárónő fővelétnék. Via Industria 7. III.

Kiadó a város középpontján I. emeleti különbejáratu, erkélyes két, esetleg három nagy elegáns üres szoba, a melyek irodai helyiségnek is megfelelnek. — Cim a kiadóban.

Egy különbejáratu biforozott szoba villanyvilágítással és fürdőszoba használattal azonnal kiadó. Via Valsenrigna 12. II.8.

Egy kétszemélyes hálószoba eladó. Wanner Via Adamiak 8. III.

Apróhirdetéseket felvesz A TENGERPART kiadóhivatala (Via Clotilde 4. I. em.) és a GLÓBUS HIRLAPIRODA (Via Vite. de Demiat).

száma mérsékelt helyérek mellett. Helvey Erzi, Verő Márta, Ladányi, Tihanyi, Rudnyánszky Ibolya, Verő Janka, Faludi Károly és Hegyesi Nándor játszottak benne a zsúfolásig megtelt nézőtér nagy tetszése mellett.

LEGUJABB.

SZTERÉNYI VISSZAADTA MEGBIZASAT.

BECS, ápr. 29. Szterényi kereskedelemügyi miniszter kihallgatása után kijelentette a Déli Hírlap munkatársának, hogy megtette őfelségének a válság megoldására vonatkozó tárgyi és személyi előterjesztéseit, melyekhez a király hozzájárult. Az uralkodó felmentette Szterényit a designált miniszter elnöki megbízása alól. Szterényi kijelentette még, hogy a megegyezés kilátásait kedvezően ítéli meg és reméli, hogy hamarosan létrejön a megegyezés. A válság megoldása, — mondotta, — semmiesetre sem várható magára sékág.

WEKERLE MEGEGYEZIK TISZAVAL.

BUDAPEST, ápr. 29. Minden jel arra vall, hogy Wekerle és Tisza közt folyó kompromisszumos tárgyalások közel vannak befejezésükhöz. A megegyezés részletei ezek: A Károly-kereszteseknek az általános korlátáron alul csak úgy lesz választójoguk, ha valamely kiegészítő jogcím alapján 24 éves korukon túl különben is választók lennének. Az értelmiségi cenzus dolgában a megegyezés sem 4 sem 6 elemi osztály alapján, hanem a két álláspont között, de a Tiszához közelebb van.

TÖRÖK GYŐZELEM A KAUKÁZUSBAN.

KONSTANTINÁPOLY, ápr. 29. A török főhadiszállás jelenti: A Kaukázusban Karsért vívott harcaink az erőd elesetire vezettek. Nyolcszázhatvan különböző kaliberű ágyút zsákmányoltunk.

A ZEEBRÜGGEI TAMADÁS.

PÁRIS, ápr. 29. Az itteni lapok szerint a legutóbbi zeebrüggei és osztendei támadásban francia torpedórombolók is résztvettek.

BULGARIA NEM TART IGENYT SZALONIKIRE.

SZOFIA, ápr. 29. (Hivatalos.) A semleges sajtó azt hieszteli, hogy Bulgária Szalonikét a maga részéről követeli és makacs magatartásával halogatja a bukaresti béketárgyalások menetét. Ez a hír téves, mert Bulgária a szalonikui kérdést nem vetette fel és minthogy szigorúan a jog álláspontján van, a béke műve elé semmiféle akadályt sem gördít.

A HOLLAND-NÉMET KONFLIKTUS MEGOLDÁSA.

HÁGA, ápr. 29. Gevere báró, Hollandia berlini követe, tegnap visszautazott Berlinbe.

FORDULAT PÉTÉRVÁROTT?

STOCKHOLM, ápr. 29. A Politiken jelenti: Alexejew és Kornilow tábornokok Pétervárott tartózkodnak és hatalmukba kerítették a fővárost.

AZ IRORSZÁGI FORRONGÁS.

KOPENHAGEN, ápr. 29. Irországban kitört az általános sztrájk. A posta-, vasut- és távíró-

forgalom szünetel az egész országban. Belfastban a sinnfeinisták elfogták a rendőrséget.

1300 METERRE YPERNTŐL.

BERLIN, ápr. 29. (Wolff.) St. Julient, Frenzenberget és Zillebeckét elfoglaltuk. A zillebeckei tő délnyugati szegélyénél mára 1300 méterre állunk Yperntől.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadó vállalat (Murai Jenő).

Nyomatott a „Lloyd” Nyomda R. T. nyomdájában.

BUDAI

szálló és kávéház. Fiume, Deák-Korzó.

Mindennap d. n. 5-7-ig este 8-tól 11-ig CZUTOR MIKLOS hegedűművész elsőrangú szalonzenekarával hangversenyez.

Kitűnő kávéházi italok Pontos kiszolgálás.

50 szállodai szoba.

Tulajdonos BUDAI KAROLY

Viszketegséget, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulaszt a dr. Flesch-féle eredeti törvényesen védett

„Skaboform-Barna Zsir“

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti peccétes, dr. Flesch-félét kérjük. Próbátégely 3.30 K., nagy tégely 4 K., családi adag 11 korona.

Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél: dr. Flesch E. „Korona” gyógyszerháza Győr.

Vételnél a „Skaboform” védjegyre ügyeljünk!

IMPERIAL

szálló és kávéház, Viale Deák.

Fényes berendezésű új kávéház. Teljesen újonnan butorozott és átalakított szálló 40 elegáns szobával. Lift, villany, fürdők.

Szíves pártfogást kér

Panny Ferencz tulajdonos.

Van szerencsém a n. é. közönséget és a tisztelt mérnök és iparvállalkozó urakat értesíteni, hogy via Cappuccini 24. sz. alatt

bádogos és vízvezeték szerelési műhelyt

nyitottam, mely kitűnő, szakszerű gépekkel van berendezve.

Mindennemű épület munkát rajz vagy modell szerint végzek. Házi vízvezeték és bádogmunkákat is jutányosan vállalok. Állandóan raktáron tartok fürdőkádakat, gyermekkádakat és mindennemű bádogárut.

Szíves pártfogást kér magyar honfitársaitól

Va Cappuccini 24. tisztelettel
IVANOVICS FERENC bádogmester

Lissa zsinórokat

bármely mennyiségben és színekben vásárolok (mintázás nélkül) utánvétellel 24 fillérért méterenként, — továbbá treszt, litznit selyemből, pamutból, előzetes megmintázás után, ármegjelöléssel.

= Bevásárlók kerestetnek. =
Hámor R., Szencz.

Hatalálest miatt

EGY KORCSMA BUFFET TELJES BERENDEZÉSSSEL ÉS JOGGAL ELADÓ.

Bőveibbet a kiadóban.

Minden helyi nyelvet beszélő üzleti pénztárosnő, azonnali belépésre kerestetik. Jelentkezés naponta 1 és 2 óra között Kossuth Lajos-utca 3. sz. II. em.

Szandálok

Prima minőség szíjjal és hajlít-ható talppal

maximális árakon (szabadalmazoa)

Nagyság	24/27	28/31	32/35	36/40	41/44
Párja kor.	5.40	5.60	5.90	6.30	7.70

Fatalpu cipő elsőrendű tehénbőrből:

Nagyság	26/30	31/34	35/40	41/45
Párja kor.	25.90	30.—	34.70	38.90

„Pedes” talpvédő prima bőrből, egy pár cipőre elegendő csomagban csomagolva:

Nagyság	23/26	27/30	31/35	36/39	40/43	44/47
Csomagja kor.	— .90	1.05	1.20	1.52	1.76	1.85

Eladás nagyban és kicsinyben csak

LINOLEUM HAAS-nál Fiume Corso 6.